

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

שבת חזון

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כט

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

הו"ח ר' צבי בן שרה שיחי' סאנדבערג
לרגל יום ההולדת שלו לאויש"ט,
ביום ר"ח מנ"א הי' תהא שנת פלאות דגולות
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י זוגתו

מרת בלומא תחי'

ומשפחתם שיחיו סאנדבערג

* * *

לעילוי נשמת

ר' לוי יצחק ב"ר יובל ע"ה בארוכין

נפטר ביום ה' מנחם-אב ה'תשנ"ב

ובתו מרת איידל בת ר' לוי יצחק ע"ה יעזריעלעוו

נפטרה ביום כ"ף תמוז ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י משפחתם שיחיו

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

א. שבת חזון – מלשון מחזה

ידועים דבריו¹ של רבי הלל מפאריס² „בשם הרב מברדיטשוב נבג"מ" ש„שבת חזון" היא מ"לשון מחזה", כלומר, שבשבת זו מראים „לכל אחד ואחד³ המקדש דלעתיד מרחוק". והרי אין ענין יוצא מידי פשוטו. „שבת חזון" נקראת כך על שם ההפטרה: כיון שזוהי השבת הסמוכה ושייכת לתשעה באב, נאמרת בה ההפטרה „חזון ישעיהו"⁴ – האחרונה מג' דפורענותא⁵. ומוכן, שככל שהשבת סמוכה יותר לתשעה באב, כך חמורה יותר הפורענות, עד כדי כך שכאשר השבת היא בערב תשעה באב או בתשעה באב עצמו, הרי למרות שאסור להתאבל בשבת, יש בה בכל זאת, לפי כמה דעות, הענינים של תשעה באב לגבי דברים שבצנעה⁶.

מכך מובן גם לאיך גיסא: הענין שמראים בשבת חזון את המקדש דלעתיד, מפני סמיכותה לתשעה באב, הוא ביתר שאת וביתר עוז כאשר תשעה באב חל בשבת (כמו בשנה זו), יותר מאשר בשנים אחרות, כאשר שבת חזון אינה בתשעה באב עצמו.

ב. „מראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתיד"

לגבי הענין שבשבת חזון מראים את המקדש שלעתיד, למרות שלא כל אחד רואה זאת בגלוי, והרי רבי לוי יצחק מברדיטשוב אינו

(1) נעתק באה"ת לנ"ך ח"ב ע' א'צו – בשוה"ג.
 (2) נסתלק י"א מנ"א תרכ"ד. ראשי פרקים מתולדותיו נדפסו בתחלת ספרי פלה הרמון בראשית ושמות (קה"ת, ברוקלין תשי"ד. תשי"ז).
 (3) בא' הביכילעך [756], קמב, ב: לכ"א מישראל. – לאח"ז הגיע גוף כתי' הדררה"ה (בוך 1228 – צו, א), ושם: לכאור"א מישראל.
 (4) טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ח. הגהמ"י לרמב"ם הל' תפלה פי"ג הי"ט.
 (5) ראה תורה ר"ח מגילה לא, ב. ראבי" ס' תקצה.
 (6) רמ"א או"ח סתקנ"ד ס"ט ובנ"כ שם. נ"כ השו"ע שם סתקנ"ב ס"ו.

אומר שמראים זאת רק לצדיקים, ובודאי שלא רק לצדיקים גדולים, אלא „מראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתיד" –

יש להסביר בפשטות בדומה לנאמר בגמרא⁷ על דברי דניאל⁸ „וראיתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה, אבל חרדה גדולה נפלה עליהם ויברחו בהחבא" – „וכי מאחר דלא חזו מאי טעמא איבעיתו (=מדוע נבהלו)? אף-על-גב דאינהו לא חזו מזלייהו חזו" (=למרות שהם לא ראו, מזלם ראה). כלומר, ה„אנשים .. עמי" לא נבהלו רק מכך שדניאל מסר להם את ה„מראה", אלא הגורם לחרדתם היה ש„מזלייהו חזו"⁹, וחזון המזל הוא באופן שכתוצאה מכך „חרדה גדולה נפלה עליהם" כפי שהם כאן למטה¹⁰.

וכך מובן בעניננו, שראיית המקדש דלעתיד בשבת חזון אינה ענין השייך רק לצדיקים אשר הם יספרו על כך, או יגלו זאת לשאר בני ישראל, אלא היא, כדברי חז"ל שלעיל, בלשון התורה, ש„מראין (המובן בלשון הקודש של המושג חזון) לכל אחד ואחד" – מראים זאת למזלייהו של הנשמה¹¹, והדבר משפיע על האדם, אף על גופו ונפשו הבהמית¹².

ג. משל לאב שתפר לבנו בגד...

מהי המשמעות והמטרה של חזון המקדש דלעתיד?

(7) מגילה ג, א. סנהדרין צד, רע"א.
 (8) דניאל יוד, ז.
 (9) בפרש"י דניאל שם „מזלו שברקיע". ובפרש"י מגילה שם ד"ה מזלייהו „שר של כל אדם למעלה".
 (10) וכמבואר בכ"מ בנוגע הבת-יקול שלמעלה (ראה לקו"ת תצא לו, ד ע"פ מאמר הבעש"ט). ד"ה אריב"ל בכ"י ב"ק כו' תשי"ב פי"א. ובכ"מ, שה„מזל" דנשמה שומע ונמשך מזה לנשמה שבגוף. וראה גם ס' חרדים ב„חתימת הספר" (סגולה ר').
 (11) לקו"ת במדבר טו, א ואילך; יז, א (הובא בלקו"ת שבעזרה הקודמת – לו, סע"א) ובכ"מ – בביאור מחז"ל הנ"ל.
 (12) וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 26 ואילך, שהפנולה דראיית ביהמ"ק הג' בשבת חזון היא נעלית יותר

מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו"⁶, וכ„משיח ודאי" (עי"ז ש„עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל")⁷ – נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, הוא מוליך את כל בני" בתוך כלל ישראל לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

בעמדנו באלף הששי עצמו, לאחרי „חצות" האלף, לאחרי שנת ה'ת"ק⁸, ולאחרי הקיצים השונים שכבר חלפו, בשנת תר"ח⁹ ושנת תרס"ו¹⁰, עד – ההכרזה של נשיא דורנו „לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" (בשנות תש"א-תש"ג)¹¹, אשר בשנים אלו ניתוסף יותר ויותר בגילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים ניתוסף בזה עוד ועוד, עד – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו בפניה נידחת בעולם, ולא רק שהגיעו לשם התוצאות דהפצת המעינות חוצה, אלא גם המעינות דפנימיות התורה בעצמם.

... כבר סיימו כל הענינים, וביהמ"ק עומד ומוכן למעלה, ועד"ז בנוגע לכל הענינים – כבר „הכל מוכן לסעודה", ישנם כל הענינים מוכנים כבתיבה סגורה ונתנו את התיבה והמפתח שלה לכאו"א מישראל¹²,

הדבר היחידי שעליו מחכים הוא – שיהודי יצעק עוד צעקה, עם עוד בקשה ותביעה ועוד תזכורת: „עד מתי?!".

ועל ידי זה הוא פועל שמשיח צדקנו נכנס עכשיו לבית הכנסת זה, ולוקח את כל בני" כאן בתוך כלל ישראל לארצנו הקדושה, ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

אֶ גְעֶשְׂרִי, מִיט נֶאֱכָר אֶ בְקִשָּׁה וְתִבְעֵה אֹן נֶאֱכָר אֶ דְעֶרְמָאָנוּג: „עַד מִתִּי“!..
 אֹן דּוֹרֵךְ דְעַם טוֹט עַר אוֹיֵף אֶז מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ קוֹמֵט אַרְיִין אִיצְטֶעַר
 אִין דְעַם בִּיהֶכְנִס, אֹן נְעַמֵט מִיט אֶלַע אִידֵן דָּא בְתוֹךְ כִּלְל יִשְׂרָאֵל אִין
 אֶרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְדוּשָׁה, לְהַר הַקְדוּשָׁה, לְבִיהֶמ"ק הַשְּׁלִישִׁי.

(משיחות ש"פ דברים, שבת חזון, ת"ב (נדחה), יו"ד אב (לפני ערבית) וי"א אב (תנשא))

כמדובר לאחרונה כו"כ פעמים, שלפי כל סימני הגאולה "הנה זה
 (משיח) בא"1 תיכף ומיד ממש (ומה שמשיח עדיין לא בא אינו מובן
 כלל).

ענין זה מתחזק יותר כאשר נמצאים כעת בבית משולש, ביהכנ"ס,
 ביהמ"ד ובית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – של כ"ק מו"ח
 אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – שהוא מעין והכנה לבית המקדש
 השלישי, שאף הוא בית משולש: ביתי בית תפלה², בית תורה (מקום
 סנהדרין ליד לשכת הגזית³), ובית גמילות חסדים (שנמשכת ע"י)
 הקרבת הקרבנות⁴.

. . . ובפרט שנוסף לכך ה"ז גם זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן
 תפלת מנחה, כשנעשית התגברות חדשה ד(לידת ו)מזל משיח צדקנו,
 ונוסף לזה – בשנת ה'תנשא, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, עד
 להנפלאות דהגאולה האמיתית והשלימה (עליהם נאמר "כימי צאתך
 מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵).

ומכל זה מובן – שזמן זה ומקום זה ה"ה זמן ומקום הכי מסוגלים
 לביאת משיח צדקנו.

ובפשטות – שיהודי מאמין באמונה שלימה, שמשיח צדקנו, "מלך

לא יחריבוהו, והוא יהיה (אילו זכו²⁰) קיים לעד
 בקיום נצחי²¹, וכיצד מתאים לכך משל של
 בגד שהוא ארעי, להיפך מדבר נצחי²².
 ועל כן יש לומר, שאמנם לבית יש מעלה
 לעומת בגד, בכך שהוא קבוע ותמיד, אך יש
 לבגד מעלה שאיננה בבית. ובענינו – בקשר
 להשפעה על הבן ללכת בדרך הישרה חשוב
 בעיקר הענין בביהמ"ק הדומה לבגד (כולל
 ביהמ"ק שלעתידי), ולא כל כך הענין שזה
 "בית".

ד. בגד תואם למדת האדם

ויש לומר, שהחסבר לכך הוא:
 אחד ההבדלים המהותיים בין בגד לבית
 הוא, שהבגד תואם למדתו של האדם הלוכסו:
 אורכו ורוחבו של הבגד צריכים להתאים למדת
 אורכו ורוחבו של האדם, לא קצר יותר ולא
 ארוך יותר. כפי שקובעת ההלכה²³, שבגדי
 כהונה, שהם „לכבוד²⁴ ולתפארת²⁵“, צריכים
 להתאים למדתו של הכהן.

ואילו מדותיו של הבית – אורכו ורוחבו –
 גדולים הרבה יותר ממדת האדם, כפי שנקבע
 בהלכה²⁶, שבית חייב במוזוה רק אם מדתו היא
 לפחות ארבע אמות על ארבע אמות – הרבה
 יותר ממדת האדם. מדת האדם היא כנקבע
 לגבי שיעור גדולו של מקוה הטהרה²⁷: „אמה

רבי לוי יצחק מברדיטשוב מסביר זאת¹ על
 ידי משל לאב אשר תפר לבנו בגד יקר והבן קרע
 את הבגד לקרעים. האב תפר עבורו בגד נוסף,
 אך הילד קרע את הבגד גם בשנית¹³. ואז שוב
 תפר האב בגד שלישי עבור הבן, אך לא איפשר
 לו ללבושו, אלא „לפרקים רחוקים ידועים“¹⁴
 הוא מראה לבן את הבגד, באומרו שכאשר
 יתנהג הבן כראוי הוא יוכל ללבושו. על ידי כך
 מרגיל האב את בנו ללכת בדרך הישרה, עד
 שהיא הופכת להיות אצל הבן „כמו טבע“, ואז
 נותן האב את הבגד לבנו כדי שילבשו. ומוכן,
 שזהו משל לשני בתי המקדש – אשר נחרבו,
 ולבית השלישי – המקדש שלעתידי לבוא.

ידוע¹⁵, שכל המשלים שבתורה, תורת
 אמת, מדויקים בכל פרטיהם. וכיון שמשל זה
 נאמר על ידי „הרב מברדיטשוב“ מובן שהוא
 מתאים בדיוק לנמשל.

ולפי זה יש להבין: בתי המקדש היו דירת
 קבע (בית), ולא דבר ארעי, כמשכן אשר עליו
 נאמר¹⁶, „ואהיה מתהלך באהל ובמשכן“¹⁷ –
 ומדוע מובא על כך משל של בגד, שהוא
 במהותו דבר מתחלף – „כלבוש תחליפם“¹⁸?
 ואשר „שמלתך לא בלתה“¹⁹ היה נס מיוחד
 לתקופה מוגבלת בלבד?

ובמיוחד יש להבין: הרי אפשר להביע אותו
 רעיון ממש על ידי משל המתאים בדיוק לבית
 המקדש – משל של „בית“.

יותר מכך: כוונתו העיקרית של המשל היא,
 לכאורה, שבנתינת בית המקדש הראשון והשני,

מהפעולה שעי"הב"ק (ומזה שמוליהו חזון). וראה לקמן
 בפנים.

13 וראה ח"א סא, ב ובאר החמה שם. ואולי זהו היסוד
 להמשל דהרב מברדיטשוב.

14 בגוף כתי' דהרר"ה הנ"ל: ולפרקים ידועים. ובבון
 הג"ל (הערה 3): לפעמים ידועים.

15 ראה לקו"ש ח"א [המתורגם] ע' 107. ח"א ע' 259
 ואילך. ח"ט [המתורגם] ע' 309.

16 ש"ב ז, ו ובפרש"י שם.

17 ובלשון הרמב"ם ריש הל' בית הבחירה גבי משכן
 המדבר, „והי' לפי שעה“.

18 תהלים קב, כו.
 19 עקב ת, ד.

20 ראה רש"י יחזקאל מג, יא, ובהנסמן לקמן הערה 43.
 21 ע"ד ביהמ"ק הג' – חז"ג רכא, א. ח"א כח, ב.
 22 ולהעיר, דנצחיות דביהמ"ק הג' שייכת גם לזה
 שהוא כנגד יעקב שקראו (פסחים פה, א) בית דוקא – ראה
 לקו"ת מטות פג, ג. ובארוכה לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע'
 247; 257 ואילך. וש"נ.
 23 פסחים סה, ב. וש"נ. רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ח
 ה"ד. פרש"י צו ו, ג. ולהעיר מסהמ"צ להצ"צ מצות
 תגלחת כו' בסופה.
 24 ועד"ז בנוגע לבושים בכלל – ראה ב"ק צא, ב: קרי'
 למאני מוכבדותא.
 25 תצוה כה, ב – הובא ברמב"ם שם.
 26 סוכה ג, סע"א ואילך. רמב"ם הל' מוזה רפ"ו.
 טשו"ע יו"ד סרפ"ו ס"ג.
 27 עירובין ד, ב. וש"נ. רמב"ם הל' מקואות רפ"ד.
 טשו"ע יו"ד ר"ס רא.

על אמה ברום ג' אמות, כמדתו של אדם".
מכך מובן שהקשר שבין הבגד לאדם הלובשו הוא קרוב והדוק יותר מהקשר שבין הבית לאדם הדר בו²⁸. ולכן יש הבדל בין בגד לבין בית לגבי האפשרות לשער מידו האדם שבהם: על ידי מבט על בגד ניתן לדעת פרטים מסויימים על הלובשו – אורכו ורוחבו וכדומה, כי הבגד מותאם דוקא למדתו המסויימת של אדם²⁹ זה, כדלעיל. ואילו על ידי מבט על בית ניתן לשער רק באופן כללי לגבי האדם הגר בו – אם זהו בית של עשיר או של עני וכדומה, אך אי אפשר להסיק מכך מסקנות לגבי פרטי הדר בו.

ה. התאמת פרטי בית המקדש לדרגות הקדושה – כבגד

לפי זה מובן מדוע המשל הוא דוקא על בגד ולא על בית:

בבית המקדש הקדושה איננה קדושה אחת כללית – היותו "בית לה"³⁰, אלא יש בו דרגות שונות של "קדושות": קודש הקדשים, היכל, עזרה וכדומה³¹, ויש קדושה מיוחדת לכל חלק ומקום מסויים בבית המקדש³².
בית המקדש נבנה באופן של "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל"³³ – כלומר, חלקי הבית, מקומם ומדותיו של כל חלק היו מדוייקים לחלוטין³⁴ בהתאם להבדלי הקדושה של כל חלק ומקום מסויים שבו.
וזהו המשמעות של דברי חז"ל על הפסוק³⁵

(28) ראה בהחילוק בין לבוש ובית – לקו"ת ברכה צה, סע"ד ואילך. ס"ה"מ תש"ד ס"ע 113 ואילך. ובכ"מ.
(29) וישנם לבושים מיוחדים ושונים לכל חלקי הגוף – לבושי הראש לבושי הגוף ולבושי הרגל. ולהעיר משבת (קכ, א) שמונה עשר לבושי. וראה המשך תע"ב ח"א ע' רא. ובכ"מ.
(30) רמב"ם ריש הל' ביהב"ח.
(31) ראה רמב"ם שם ה"ה. ועוד.
(32) וראה לקו"ש [המתורגם] ח"א ע' 281. וש"נ.
(33) דה"א כת, יט ובפרש"י שם.
(34) ולכן אסור לשנות בכנין – סוכה נא, סע"ב. חולין פג, ב.
(35) בשלח טו, יז.

"מכון לשבתך פעלת ה'", המדייקים בלשונם ואומרים³⁶: "בית המקדש שלמטן מכוון כנגד בית המקדש שלמעלן". כלומר, "בית המקדש" כפי שהוא "למטה" עם כל ההבדלים במקומו ובמדותיו (הגשמיים) של כל חלק מסויים שבו, מדוייק ומכוון, כנגד בית המקדש שלמעלן", שכל זה מותאם לדרגת הקדושה של כל חלק מסויים³⁷ שבבית המקדש הרוחני – "בית המקדש שלמעלן"³⁸.

והבדלי הדרגות במקום כרוכים בהבדלי דרגות שבבני ישראל: עזרת נשים, אנשים, מקום שבו כהן נכנס וכו'.

וזהו המעלה של "בגד", לעומת "בית", כי ההתאמה המדוייקת של כל חלקי המקדש ופרטיו להבדלי דרגות הקדושה שבהם היא בדומה לבגד, המותאם בכל פרטיו למתלבש בו³⁹.

ו. התאמת הפרטים לקדושה ניכרת בגלוי בבית המקדש השלישי

אמנם, מעלת ה"בגד" שבבית המקדש היתה, כמובן, בבית ראשון ובבית שני, כדלעיל, ואף

(36) תנחומא משפטים יח. ח"ב נט, ב (רע"מ). ועד"ז במכילתא (ופרש"י) בשלח שם (ושם: כטא של מעלה). ובתנחומא ויקהל ז (וכן בפרש"י ויצא כה, יז. משפטים כג, כ) הוא בסגנון הפוך: מקדש של מעלה מכוון כנגד ביהמ"ק של מטה. וראה של"ה שכה, סע"א ואילך.

(37) וראה לקמן ע' 82 ואילך, שזוהו גם הטעם ש"המקדש כולו לא ה' במישור אלא במעלה ההר" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"א), וכל חלק במקדש שהי' קדוש יותר ה' גבוה יותר (גם) בשטח מקומו (כמבואר ברמב"ם שם – ה"א ואילך).

(38) וראה בחיי תרומה כה, ט. אלשיך ר"פ תרומה (הובא ונת' באה"ת שבהערה הבאה – קעט, א"ב). תורת העולה להרמ"א ח"א.

(39) ולהעיר גם מהדיעה השראת השכינה במקדש היא דוגמת, התלבשות השכל במוח ולב" (ראה בארוכה ביאור הדיעות בזה באה"ת ויצא קעט, א ואילך. ועוד. וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 151 ואילך. וש"נ).

(* ובירושלמי ברכות פ"ד ה"ה: בית קדוה"ק שלמטן מכוון כנגד בית קדוה"ק של מעלן מכוון לשבתך מכוון כנגד שבתך.

ובפשטות – אַז אַ איד איז מאמין באמונה שלימה, אַז משיח צדקנו, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו"⁶, און אַלס "משיח ודאי" (דורך דעם וואָס "עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל")⁷ – קומט איצטער ממש אַריין אין דעם בית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ער פירט אַלע אידן בתוך כלל ישראל אין ארץ הקודש, אין ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

שטייענדיק באלף הששי עצמו, לאחרי "חצות" האלף, לאחרי שנת ה'ת"ק⁸, און לאחרי די פאַרשידענע קיצים וואָס זיינען שוין דורך, בשנת תר"ח⁹ ושנת תרס"ו¹⁰, ביז – די הכרזה פון נשיא דורנו "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" (בשנות תש"א-תש"ג)¹¹, וואָס בשנים אלו איז אַלץ מערער צוגעקומען אין גילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים איז אין דעם צוגעקומען מערער און מערער, ביז – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו אין אַ פינה נידחת בעולם, און ניט נאָר וואָס דאָרטן האָבן דערגרייכט די תוצאות פון הפצת המעינות חוצה, נאָר אויך די מעינות פון פנימיות התורה בעצמם.

. . . מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע ענינים, און דער ביהמ"ק איז עומד ומוכן למעלה, ועד"ז בנוגע צו אַלע ענינים – איז שוין "הכל מוכן לסעודה", מ'האָט אַלע ענינים פאַרטיק ווי אין אַ פאַרמאכטע תיבה און מ'האָט אָפגעגעבן די תיבה און איר שליסל צו יעדער איד¹²,

די איינציקע זאָך אויף וואָס מ'וואַרט איז – אַז אַ איד זאָל געבן נאָך

(6) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ד.

(7) רמב"ם שם.

(8) ראה ס' השיחות תש"נ ח"א ע' 254. וש"נ.

(9) ראה ס' השיחות תורת שלום ע' 237. אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תפה.

(10) ראה שיחת אחש"פ תש"ל (נדפסה בהמשך תרס"ו בהוספות. לקו"ש ח"ז ע' 209).

(11) "קול קורא" בהקריאה והקדושה "תש"א-תש"ג (אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך).

(12) ראה לקו"ש חכ"ח ע' 289. וש"נ.

הוספה בשורת הגאולה

לג.

ווי גערעדט לאחרונה כו"כ פעמים, אַז לויט אַלע סימני הגאולה איז „הנה זה (משיח) בא"1 תיכף ומיד ממש (און דאָס וואָס משיח איז נאָך ניט געקומען איז אינגאַנצן ניט פאַרשטאַנדיק).

* * *

דער ענין איז נאָך שטאַרקער געפינענדיק זיך איצטער אין אַ בית משולש, אַ ביהכנס, ביהמ"ד און בית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – וואָס דאָס איז מעין והכנה צו דעם בית המקדש השלישי, וואָס איז אויך אַ בית משולש: ביתי בית תפלה², בית תורה (מקום סנהדרין לעבן לשכת הגזית³), און בית גמילות חסדים (וואָס ווערט נמשך דורך) הקרבת הקרבנות⁴.

... ובפרט אַז דערצו איז דאָס אויך דער זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפלת מנחה, ווען עס ווערט אַ התגברות חדשה פון (לידת ו)מזל משיח צדקנו, און דערצו נאָך – אין דעם יאָר ה'תנש"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, ביז די נפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלימה (אויף וועלכע עס שטייט „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"5).

איז דערפון אַלעס מובן – אַז די איצטיקע צייט און דער דאָזיקער אָרט איז אַ זמן ומקום הכי מסוגל אויף ביאת משיח צדקנו.

(1) שה"ש ב, ח. ובשהש"ר עה"פ.

(2) ישע"י נו, ז.

(3) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. מכילתא ס"פ יתרו. פרש"י ר"פ משפטים. מדות פ"ה מ"ד.

סנהדרין פו, ב (במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פי"ד הי"ב.

(4) ראה בארוכה מכתב בין עשירי בשבט וט"ו בשבט תשמ"ז (לקו"ש חל"א ע' 235 ואילך).

סה"ש תשמ"ז – שיחת ש"פ תרומה. וש"נ.

(5) מיכה ז, טו.

לקוטי

שבת חזון

שיחות

יהיה ניכר בגלוי שפרטי המקדש שלמטה משקפים את פרטי הקדושה של בית המקדש שלמעלה – כל מקום, מדה מסויימת וכו' שבבית המקדש הגשמי הוא בהתאם „ולפי מדת" הקדושה שבו, שלמעלה.

ז. מעלת ה"לבוש" בעולם כולו

ידוע, שהשראת השכינה בעולם היא על ידי בית המקדש, כדברי חז"ל⁴⁵, שמבית המקדש „היתה אורה יוצא לעולם", בדומה למציאות הנשמה במוח ובראש או באיברי הגוף⁴⁶, ומעלה מיוחדת זו של „בגד" תהיה ניכרת בגלוי לא רק בבית המקדש השלישי עצמו, אלא באמצעותו היא תתגלה גם בבריאה כולה. כדי להבין זאת יש להקדים:

לגבי „עשרה מאמרות (שבהם) נברא העולם"47 ידוע הסברו של אדמו"ר הזקן בשער היחוד והאמונה⁴⁸, על הפסוק⁴⁹ „לעולם הוי' דברך...", שהאותיות של המאמר המסויים מתוך עשרה מאמרות, שבהן נבראה בריאה מסויימת זו, המוזכרת בעשרה המאמרות, עומדות בנברא מסויים זה „להחיות ולקיימו", [וכך לגבי שאר כל הנבראים, שבכל העולמות, אף אלו שאינם נזכרים במפורש ב„עשרה מאמרות", שכל אחד מהם נברא מ„אותיות שבעשרה מאמרות שבתורה", אלא שהם נבראו באופן שהחיות של עשרה המאמרות הגיע אליהם על ידי „חילופים ותמורות האותיות", כדי לברוא ולהחיות גם נבראים מסויימים, שאינם יכולים לקבל חיות מן האותיות שבעשרה מאמרות עצמם⁵⁰].

כלומר, כל ההבדלים שבין הנבראים במהותם, תכונותיהם וצורתם, נובעים מכך שיש הבדלים בפרטי האותיות שבעשרה

במשכן⁴⁰, אך יש לחדש, שבכל זאת, עיקר החידוש במשל של ה„בגד" הוא לגבי בית המקדש דלעתיד, בית המקדש השלישי.

ההסבר לכך הוא: מעלתם של בית ראשון ובית שני בדומה ל„בגד" – התאמת כל חלק ופרט לדרגת הקדושה שבו ושכבני ישראל, כדלעיל – אינה מפורשת בפסוקים, ואינה גלויה וניכרת בהם במפורט. בגלוי ניכר היה שזהו „בית לה" המותאם למקומות כלליים וכו'⁴¹.

אך בבית המקדש השלישי יתחדש, שגם לעיני בשר תהיה ניכרת וגלויה מעלתו המיוחדת, שהוא כ„בגד", שכל פרט במדותיו ובחלקיו⁴² מותאם לקדושה המיוחדת שבו⁴³.

והטעם לכך הוא: נאמר בזהר^{43*} שבת המקדש הראשון והשני היו „בניינא דבר נש"⁴⁴, ואילו בית המקדש דלעתיד, בית המקדש השלישי, הוא „בניינא דקודשא בריך הוא"⁴⁴.

ולפיכך, אמנם בבית המקדש הראשון והשני היו כל חלקיו ופרטי מדותיו מדוייקים – מיד ה' – לקדושות המיוחדות לכל חלק, אך כיון שבנינים ופרטיהם מיוחסים ל„בר נש", למרות שהם „מיד ה'", לכן לא ראו בגלוי בכל הפרטים והחלקים שבבית המקדש שלמטה את התאמתם לפרטים של חלקי הקדושה ב„בניינא דקודשא בריך הוא", כדלעיל.

ואילו בבית המקדש דלעתיד, הרי הבניה עצמה היא „בניינא דקודשא בריך הוא", ולכן

(40) ראה בחיי ואלשיך שבעשרה 38.

(41) ופרטי הקדושות (קד"ק, היכל וכו') בהבית – רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ה. ועוד.

(42) וכהדיוק בהפסוקים דחוקאל (מג, יא ואילך): צורת הבית ותכנתו ומוצאיו ומוצאיו .. ואת כל חוקותיו .. הודע אותם גו' – ומפורט בדיוק הצורות והמדות כו'. וראה ס' צורת הבית (לבעל התו"ט) בהקדמתו.

(43) ואפילו בבית שני, ש„בנהו .. מעין דברים המפורשים בחוקאל" (רמב"ם שם פ"א ה"ד) – ה"ה רק „מעין הדברים כו" ולא בכל פרטיו. וראה הביאור לזה בס' צורת הבית שם. פתיחת התו"ט למס' מדות. ועוד.

(43*) נסמן בהערה 21.

(44) וי"ל שגם לדעת הרמב"ם (הל' מלכים רפ"א ובסופו) דמיש בונה מקדש, נק' „בניינא דקוב"ה" לגבי בית ראשון ושני. וראה לקו"ש [המתורגם] ח"י"ח ע' 452 ואילך ובהנשמן שם.

(45) ויק"ר פל"א, ז. וראה מנחות פו, ב ובפרש"י שם.

תנחומא תצוה ו. בהעלותך ב.

(46) תניא פנ"א ואילך. ועוד.

(47) אבות רפ"ה.

(48) בתחלתו.

(49) תהלים קיט, פט.

(50) כמבואר בשער היחוד"א שם.

מאמרות, וחילופיהן ותמורותיהן, המהוות ומחיות כל נברא בתכונותיו המיוחדות.⁵¹

ח. גילוי 'פי ה' דבר' שבכל נברא

וזה יהיה החידוש לעתיד לבוא, שאז יראו זאת בגלוי – „ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר”⁵²:

בנוסף לכך שלעתיד לבוא יתגלה „כבוד ה'”, שיהיה ניכר כיצד כל נברא נוצר על ידי הקב"ה שהוא „ממציא כל נמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמתת המצאו”⁵³, שזהו הענין הכללי השווה לכל הנבראים, שעצם „המצאותו” של כל נברא הוא רק על ידי שהקדוש-ברוך-הוא „ממציאו”, אלא „וראו כל בשר”, ש„פי ה' דבר” – שמהותו האמיתית של כל נברא, בתכונותיו המסוימות – הוא „דבר ה'”, דיבור מסויים מלוכב בו.⁵⁴

כפי שאנו מוצאים, שצדיקים גדולים „רואים” זאת כבר עתה, כמוכא⁵⁵, שהמגיד (ממוריש) הבחין לפי מבטו על כלי, שהאומן שיצר כלי זה היה סומא בעין אחת. הוא ראה בכלי את התכונות המיוחדות של האומן שיצר כלי זה בגשמיות, מיש ליש, ועל-אחת-כמה וכמה, נובע הדבר מכך שהוא ראה בכל נברא את הכוח הפועל בנפעל⁵⁶, את דבר ה' המהווה את הדבר הגשמי⁵⁷.

ולעתיד לבוא יתגלה הדבר לעיני כל „וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר”.

ויש לומר, שהחידוש שיתחדש בענין של „וראו כל בשר” לגבי „פי ה' דבר” שבעולם,

51 ראה שם פי"א ופי"ב.

52 ישע' מ, ה.

53 רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

54 ראה שער האמונה פכ"ז. ועוד.

55 שער האמונה שם בסוף הפרק. ועוד.

56 ראה גם אמרי בינה שער הק"ש ספ"ד (לט, א).

57 ראה ס' השיחות תש"ג ע' 155 – דברי הה"מ לפני

ההסתלקות. ועד"ו בבית רבי ח"א פכ"ב (מו, א בהערה),

דברי אדה"ו לפני הסתלקותו.

נובע מכך שבבית המקדש תתגלה מעלת ה„לבוש” שבו – לגבי השראת השכינה בו – שכל חלק בבית המקדש הגשמי כרוך ומותאם למדת הקדושה המלוכבת בו.

ט. עבודת ה' „כמו טבע”

ויש לומר שזהו ההסבר לכך שרבי לוי יצחק מברדיטשוב מדגיש במשל שהאב מראה לילד את ה„בגד”, שגם חידוש זה שיהיה בבית המקדש השלישי, בדומה לבגד, כדלעיל, מראים עתה „לכל אחד ואחד” בשבת חזון.

מהי החשיבות לעבודת האדם בכך שמראים בשבת חזון שבית המקדש השלישי הוא כבגד, ולא רק כ„בית”?

[שהרי, גם במשמעות של „בית” יש מעלה בבית המקדש השלישי, כמוכא לעיל מה„זהר”, שבית המקדש השלישי קבוע וקיים לעולם משום שהוא „בניינא דקודשא בריך הוא”, שלא כשני בתי המקדש הראשונים שהיו⁵⁸ „בניינא דבר נש דלית ביה קיומא כלל”].

התשובה לכך מובנת מן המשל, שהאב מראה לבנו את הבגד „לפרקים רחוקים ידועים” כדי להרגילו „לילך בדרך הישר עד שייוודע בו שנעשה אצלו כמו טבע”.

כאשר⁵⁹ היהודי עובד את ה' מתוך אתכפיא וקבלת עול, הרי ההליכה בדרך הישר אינה „כמו טבע” אצלו, אלא להיפך מטבעו. בטבעו הוא כעבד אשר „בהפקיירא ניחא ליה”⁶⁰ (=נוה לו בהפקרות), אך הוא כופה את עצמו ומקיים את רצון ה' להיפך מטבעו ומרצונו.

יותר מכך: גם כשהוא עובד את ה' במדותיו, והוא מעורר בקרבנו אהבת ה', ועובד את ה' באהבה זו, בכל זאת, אם הדבר נובע מהנטיה הטבעית של מדותיו שלו – גם אז הליכתו בדרך הישר אינה „כמו טבע”, כי עבודת ה' מוגבלת

58 בל' זוהר ח"ג שבהערה 21.

59 בכל הבא לקמן ראה (תו"ח) שמות עא, ב ואילך.

דרך חיים פס"ו ואילך. דרמ"צ פד, א. אה"ת משפטים ע'

א'כבו ואילך) חילוקי מדריגות דעבד כנעני, עבד עברי

ואמה עברי'.

60 גיטין יג, א.

של „בית”, כדלעיל, קשר כללי, אלא כ„לבוש” לקדוש-ברוך-הוא, שכל הפרטים שבו הם כ„בניינא דקודשא בריך הוא”,

כי זוהי נתינת הכוח⁶³ לעבודה שצריכה להיות אצל כל יהודי, שבנוסף לקשר הכללי שלו עם הקדוש-ברוך-הוא, והתמסרותו הכללית לעבודת ה', צריך להיות אצלו קשר עם הקדוש-ברוך-הוא בכל פרט ופרט, בדומה ל„בגד”, אשר יקף את כל כוחות נפשו לפרטיהם: בשכל – שכל מציאותו היא הכרה

באלקות, „לדעת דעת בוראו”⁶⁴. במדת האהבה – שכל מהותה תהיה אהבת ה', וכך בכל המדות. ואז לא יהא אפשרי אצלו שום רגש אחר ח"ו שאינו קשור לה'.

ואז תהיה ההליכה בדרך הישרה לטבע שלו⁶⁵. עבודה זו מחישה ומזרות את גילוי בית המקדש השלישי, אשר „בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבוא משמים”⁶⁶, שעל ידי „חזון” מגיעים ל, ותחזוניה עינינו”⁶⁷, לראות את בית המקדש בעיני בשר למטה מעשרה טפחים, במהרה בימינו, ובעגלא דידן ממש.

(משיחות ש"פ חזון תשמ"ב, תשד"מ)

63 ראה שער האמונה שם, דבכדי להגיע לרא' והכרה חושית בכח הפועל האלקי בנפעל כמו שיהי' לעיל שידע כל פעול כו' הוא דוקא ע"י מס"נ האמיתית בהזדככת גדולה מאד בנה"ש בכל כחותי' החומריים להפוך כל תאוה חומריית מן הקצה לקצה. ושם גם מה שהה"מ הגיע לזה בסוף ימיו „אחר כל הצומות וסיגופים ועוצם הטהרה והקדושה בעבודה תמה שבמות ולב כו'”.

64 ראה רמב"ם סוף הל' מלכים.

65 ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 100.

66 ש"ג פכ"ז „וראו כל בשר”, דראיית „כבוד ה'” לעת"ל תהי' ב, דרך פשיטות”, היינו מצד תכונות וטבע דהבשר. וכמו

שעיני בשר רואים עכשיו דברים גשמיים. עיי"ש בארוכה.

והו' תוכן ענין המבואר בפנים, דהליכה בדרך הישר

נעשה אצלו כמו טבע, היינו שזהו טבע מציאותו, דטבע ותכונה דכל כחות פריטים שלו הוא עבודת ה' (משא"כ

כאשר רק משעבד וכופה לבו לאהבת ה' כנ"ל). וראה

לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 27.

66 רש"י ותוס' סוכה מא, טע"א. ובכ"מ.

67 לשון הצ"צ באוה"ת נ"ך שם (בפנים): ומחזון

ותחזוניה עינינו. וראה בהערה שם.

אצלו לנטיה הטבעית של נפשו הבהמית. לדוגמא: אם הוא נוטה בטבעו לקו החסד והאהבה, הוא מביא על ידי התבוננות לכך, שבמקום אהבה וחמדה לעניני עולם הזה מתעוררת אצלו אהבה לקב"ה. אך כאשר הוא מגיע⁶¹ לעבודה הדורשת כיוון הפוך מנטייתו הטבעית – יראת ה' – הרי עבודתו פגומה.

יצא מכך, שעבודת ה' לא הפכה להיות אצלו „כמו טבע”, אלא⁶¹ הוא נשאר במציאותו שלו הטבעית, נברא – „בניינא דבר נש” – שמציאותו נפרדת, כביכול, מאלקות.

אך כאשר הוא מגיע לידי התמסרות מוחלטת לעבודת ה', הרי עבודת ה' נעשית כל מהות: לדוגמא, אהבת ה' אצלו אינה נטיה ואהבה טבעית המנוצלת לקדושה, אלא זוהי מדה קדושה בכל מהותה, זהו רצון ה'.

וכיון שהוא נעשה מציאות של קדושה – „בניינא דקודשא בריך הוא” – אשר „עבודת ה'” היא מהותו שלו, הרי כל מדותיו הופכות לקדושה, כך שכל מדה ייחודית שבו קשורה לגמרי לקדוש-ברוך-הוא. אין אצלו חשיבות⁶¹ לנטייתו הטבעית, והוא מקיים את עבודתו בשלמות, הן כאשר נדרשת עבודה של אהבת ה', והן כאשר נדרשת, להיפך, עבודה מתוך יראת ה' –

ואז הליכתו בדרך הישרה נעשית אצלו „כמו טבע”, והוא „אינו ירא ממנו פן יחזור לסורו מאחר שנעשה כמו טבעי”⁶².

י. „בגד” – התקשרות כל כוחות הנפש לקדוש-ברוך-הוא

ולכן מדגיש רבי לוי יצחק מברדיטשוב שמראים ליהודי את בית המקדש, כפי שהוא בדומה ל„בגד”, שהוא כמדת הלוכשו, שניכר בו הקשר אל הקדוש-ברוך-הוא לא רק באופן

61 ראה תו"א יט, טע"א ואילך ודרך חיים פע"ד –

ביאור הגמ' ע"ז יח, א.

62 לשון ר"ה מפאריטש (באוה"ת שבהערה 1) מהרב

מבארדיטשוב.